

273/1948 Sb.

Zákon

ze dne 1. prosince 1948

O úpravě uspokojení a o určení splatnosti některých závazků dotčených znárodnovacími a jinými předpisy.

Vyhlášeno dne 18. prosince 1948, datum poslední novelizace 18. prosince 1948

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

§ 1.

Příslušnost.

Rozhodovat o návrhu na úpravu uspokojení závazků a na určení jejich splatnosti podle ustanovení

§ 5a, odst. 1 dekretu presidenta republiky ze dne 24. října 1945, č. 100 Sb., o znárodnění dolů a některých průmyslových podniků, ve znění zákona ze dne 28. dubna 1948, č. 114 Sb. (příloha vyhlášky ministra průmyslu č. 116/1948 Sb.),

§ 5a, odst. 1 dekretu presidenta republiky ze dne 24. října 1945, č. 101 Sb., o znárodnění některých podniků průmyslu potravinářského, ve znění zákona ze dne 28. dubna 1948, č. 115 Sb. (příloha vyhlášky ministryně výživy č. 117/1948 Sb.),

§ 11, odst. 1 zákona ze dne 28. dubna 1948, č. 118 Sb., o organizaci velkoobchodní činnosti a o znárodnění velkoobchodních podniků,

§ 14, odst. 1 zákona ze dne 28. dubna 1948, č. 119 Sb., o státní organizaci zahraničního obchodu a mezinárodním zasilatelství,

§ 6, odst. 1 zákona ze dne 28. dubna 1948, č. 120 Sb., o znárodnění obchodních podniků s 50 nebo více činnými osobami,

§ 6, odst. 1 zákona ze dne 28. dubna 1948, č. 121 Sb., o znárodnění ve stavebnictví,

§ 7, odst. 1 zákona ze dne 28. dubna 1948, č. 122 Sb., o organizaci a znárodnění cestovních kanceláří,

§ 7, odst. 1 zákona ze dne 5. května 1948, č. 123 Sb., o znárodnění polygrafických podniků,

§ 9, odst. 1 zákona ze dne 5. května 1948, č. 124 Sb., o znárodnění některých hostinských a výčepních podniků a ubytovacích zařízení,

§ 5, odst. 1 zákona ze dne 6. května 1948, č. 125 Sb., o znárodnění přírodních léčivých zdrojů a lázní a o začlenění a správě konfiskovaného lázeňského majetku,

§ 4, odst. 1 zákona ze dne 19. července 1948, č. 185 Sb., o zestátnění léčebných a ošetrovacích ústavů a o organizaci státní ústavní léčebné péče, a

§ 11, odst. 1 zákona ze dne 21. července 1948, č. 199 Sb., o komunálních podnicích, náleží krajskému soudu, v jehož obvodě je předlužený majetek. Je-li příslušných soudů několik, může mezi nimi navrhovatel volit.

§ 2.

Návrh.

(1) V návrhu podle předpisů uvedených v § 1 třeba vylíčit skutkové okolnosti a uvést důkazy, kterých se chce navrhovatel dovolávat; v návrhu je dále uvést, jakou úpravu uspokojení závazků a jakou splatnost považuje navrhovatel za přiměřenou.

(2) K návrhu je připojit:

1. soupis majetku a kapitálu, v kterém třeba uvést, v čem záleží aktiva předluženého majetku, jaká je obecná cena těchto aktiv a jaké jsou tu závazky, a to podle možnosti i s udáním právního důvodu jejich vzniku a přesných adres věřitelů, původního dlužníka, spoludlužníků a ručitelů;

2. přehled udávající celkovou obecnou cenu aktiv a úhrn závazků.

(3) Návrh a jeho přílohy je předložit v tolika vyhotoveních, aby mohlo být po jednom vyhotovení doručeno každému věřiteli, spoludlužníku a ručiteli a aby si po dvou stejnopisech mohl podržeti soud.

(4) Nevyhovuje-li návrh ustanovením zákona, vrátí jej soud k opravě ve lhůtě, kterou zároveň určí. Nezachová-li navrhovatel tuto lhůtu, má se za to, že od svého návrhu upustil.

§ 3.

Zahájení řízení.

(1) Řízení se zahajuje podáním návrhu.

(2) Soud vyřídí návrh vyhláškou v Úředním listu; ve vyhlášce třeba uvést pojmenování soudu, firmu a sídlo navrhovatele, přesné označení předluženého majetku a, pokud jsou známy, jméno a příjmení (firmu), stav a bydliště (sídlo) původního dlužníka. Soud vyzve ve vyhlášce věřitele, spoludlužníky a ručitele, aby ve lhůtě soudem zároveň určené přihlásili své pohledávky, a upozorní je, že musí přihlásiti veškeré pohledávky, jež tu byly ke dni, kterého navrhovatel vstoupil do závazků předluženého majetku, neboť neučiní-li tak, jejich nároky proti navrhovateli zanikají. Lhůtu k přihláškám věřitelů určí soud zpravidla na 60 dní ode dne uveřejnění vyhlášky.

(3) Vyhotovení vyhlášky se doručí navrhovateli a zároveň se stejnopisem návrhu a jeho příloh všem věřitelům, spoludlužníkům a ručitelům, pokud jsou jejich adresy známy.

§ 4.

Účinek zahájení řízení na spory a jiná řízení.

(1) Nejde-li o nárok na vyloučení věci z předluženého majetku ani o nárok na oddělené uspokojení z určité věci, nelze po zahájení řízení zahájit spory a obdobná jiná řízení proti navrhovateli pro závazky, náležející k předluženému majetku.

(2) Zahájením řízení se přerušují spory, v kterých je navrhovatel žalovaným, a jiná obdobná řízení proti navrhovateli jde-li o závazek, pro který podle odstavce 1 nelze proti navrhovateli zahájit nový spor nebo nové řízení.

§ 5.

Účinek na řízení konkursní a exekuční.

(1) Pro závazky, do kterých navrhovatel vstoupil, nemůže býti po dobu trvání řízení na předlužený majetek prohlášen konkurs nebo zahájeno vyrovnací řízení, ani nabyto práva na oddělené uspokojení.

(2) V konkursu prohlášeném na jmění uvedené v odstavci 1 před zahájením řízení nelze do pravomocného ukončení tohoto řízení pokračovat; totéž platí o řízení vyrovnacím. Nedotčeny zůstávají dříve nabyté nároky na vyloučení věci nebo na oddělené uspokojení z určité věci. Zahájením řízení zanikají však práva na oddělené uspokojení, kterých věřitelé nabyli po začátku dne, kterého navrhovatel vstoupil do závazků předluženého majetku. Takto zaniklé právo oživne, bylo-li řízení zastaveno nebo návrh odmítnut nebo zamítnut; v takovém případě se lhůta stanovená pro zánik zástavního práva nabytého exekucí na movitých věcech staví až do právní moci rozhodnutí, jímž bylo řízení takto ukončeno. Nezanikl-li nárok na oddělené uspokojení, může soud na dobu trvání tohoto řízení povolit odklad exekučních úkonů, je-li takové opatření nezbytné, aby byla odvrácena újma hrozící navrhovateli nebo věřitelům.

§ 6.

Příhlášky pohledávek.

(1) Pohledávky věřitelů musí být přihlášeny ve lhůtě stanovené ve vyhlášce, i když jde o nárok na vyloučení věci nebo na oddělené uspokojení; lhůta je zachována, byla-li přihláška podána včas na poštu. Jako pohledávku nelze uplatňovat náklady, které vzniknou jednotlivým věřitelům z účasti na řízení podle tohoto zákona.

(2) Pohledávky se přihlašují podle stavu ke dni navrhovatelova vstupu do závazků; platy konané k tíži předlužené podstaty po tomto dni jsou právně bezúčinné.

(3) V přihlášce třeba uvést číselně výši pohledávky a jejího příslušenství, skutečnosti, na kterých se pohledávka zakládá, jakou třídu věřitel pro svou pohledávku požaduje, a důkazy, kterými může být pohledávka prokázána. Je-li o pohledávce zahájen spor nebo jiné řízení, třeba uvést i procesní soud nebo úřad a spisovou značku; při vykonatelných pohledávkách buď přesně označen exekuční titul. Oddělný věřitel, který se domáhá zaplacení hodnotou věci nekryté části pohledávky, označí v přihlášce věc, na kterou mu přísluší právo na oddělené uspokojení, a uvede, až do které částky je jeho pohledávka pravděpodobně uhrazena tímto právem. Jde-li o nárok na vyloučení věci, buď v přihlášce místo číselné výše pohledávky přesně označena věc, o jejíž vyloučení se žádá.

(4) Příhlášku lze podat i ústně do protokolu. Písemnou přihlášku třeba podati dvojmo. Má-li věřitel v rukou listinu o

pohledávce, buď k přihlášce připojen dvojmo její opis a na vyzvání soudu předložen i prvopis.

(5) Věřitelé, kteří mají bydliště nebo sídlo v cizině, jsou povinni jmenovati v přihlášce zmocněnce pro doručování bydlícího v tuzemsku, jinak jim ho ustanoví na jejich náklady a nebezpečí soud.

(6) Nevyhovuje-li přihláška ustanovením zákona, platí obdobně § 2, odst. 4.

§ 7.

Účinek přihlášky na promlčení.

Přihlášením pohledávky v tomto řízení se přetrhuje její promlčení; nebylo-li návrhu vyhověno, počíná se promlčení proti navrhovateli znovu dnem po právní moci rozhodnutí, kterým bylo řízení ukončeno. Byla-li však pravost pohledávky při zkušebním roku popřena, promlčení se ode dne přihlášky až do konce lhůty určené k uplatnění pohledávky toliko staví.

§ 8.

Hodnota pohledávek.

(1) Pohledávka, která není splatná v penězích nebo jejíž výše je neurčitá, se uplatňuje podle hodnoty ke dni navrhovatelova vstupu do závazku. Pohledávka splatná v cizí měně se uplatňuje podle úředního kursu k témuž dni v měně československé.

(2) Nedospělé pohledávky platí za splatné, jsou-li však nezúročitelné, lze je uplatňovati toliko částkou, která se s připočtením zákonných úroků za dobu ode dne navrhovatelova vstupu do závazku do dne splatnosti rovná celé pohledávce.

(3) Nároky na opětuující se dávky po určitou dobu se sečtou a srazí se zákonné úroky za mezidobí podle odstavce 2.

§ 9.

Pohledávky spoludlužníků a ručitelů.

Spoludlužníci zavázání rukou společnou a nerozdílnou a ručitelé za závazky, jejichž uspokojení má být upraveno podle tohoto zákona, mohou, pokud jim podle obecných předpisů přísluší proti navrhovateli právo postihu, částky, které po dni navrhovatelova vstupu do těchto závazků pro svůj společný závazek zaplatili nebo snad budou muset zaplatit v budoucnosti, přihlásit jako pohledávky podmíněné pro případ, že věřitel pohledávku zcela nebo zčásti v tomto řízení nepřihlásí.

§ 10.

Kompensace vzájemných pohledávek.

Pohledávky, které v době zahájení řízení mohly být podle obecných předpisů kompensovány, se pokládají za zaniklé a nepřihlašují se. Kompenzace je však nepřípustná, nabyli-li některá strana vzájemné pohledávky teprve po dni navrhovatelova vstupu do závazků náležejících k předluženému majetku.

§ 11.

Třídy.

(1) Pohledávky, jejichž uspokojení má býti upraveno podle tohoto zákona, se zařazují do čtyř tříd.

(2) Do první třídy náležejí náklady tohoto řízení, jakož i náklady do dne zahájení řízení neskončeného konkursního nebo vyrovnacího řízení o předluženém majetku v poměru, v kterém je tento majetek k celkovému majetku dotčenému konkursem nebo vyrovnáním. Do druhé třídy náležejí pohledávky uvedené v § 54, č. 2 až 4 konk. ř., do třetí třídy pohledávky uvedené v § 55 konk. ř. a do čtvrté třídy všechny ostatní pohledávky; tam, kde tato ustanovení konkursního řádu mluví o dni prohlášení konkursu, je tím pro účely tohoto zákona rozumět den, kterého navrhovatel vstoupil do těchto závazků.

(3) Příslušenství pohledávek, vzniklé až do dne navrhovatelova vstupu do závazků, náleží do stejné třídy jako pohledávka. Pohledávka z titulu náhrady za zaplacení cizího dluhu náleží do stejné třídy jako zaplacená pohledávka.

§ 12.

Seznam pohledávek.

(1) Soud zapíše přihlášené pohledávky do seznamu odděleně podle tříd, v jednotlivých třídách pak v pořadí, v kterém mu došly. Částky náležející do první třídy určí z úřední moci soud a může až do vydání rozhodnutí jimi seznam kdykoliv doplnit.

(2) Druhý stejnopis písemných přihlášek nebo úřední opis přihlášek sepsaných do protokolu, jakož i opisy příloh spolu s opisem seznamu pohledávek, doručí soud navrhovateli.

(3) Účastníci mohou u soudu nahlížet do přihlášek, jejich příloh a do seznamu pohledávek.

§ 13.

Zkušební rok.

(1) Po uplynutí lhůty k přihlášení pohledávek určí soud zkušební rok a vyrozumí o něm navrhovatele a věřitele.

(2) Navrhovatel je povinen se dostavit ke zkušebnímu roku, a je-li to možno, opatřit k roku obchodní knihy a jiné zápisníky, které se týkají přihlášených pohledávek.

(3) Při zkušebním roku se přihlášené pohledávky prozkoumávají v pořadí, v kterém jsou zapsány do seznamu pohledávek. Navrhovatel je povinen se vyjádřit určitě o pravosti a o požadované třídě každé přihlášené pohledávky

(4) Věřitelé mohou při zkušebním roku popírat pravost a požadovanou třídu přihlášených pohledávek a činit i jiné přednesy.

§ 14.

Odhad.

(1) Byla-li při zkušebním roku popřena navrhovatelem udaná obecná cena aktiv nebo jeví-li se to jinak nutným, může soud nařídit odhad soudním znalcem. O odhadu platí přiměřeně ustanovení o odhadu v exekučním řízení.

(2) Zálohu na náklady odhadu je povinen složit navrhovatel; výši zálohy určí soud.

§ 15.

Sporné pohledávky.

(1) Byla-li při zkušebním roku popřena pravost pohledávky, určí soud lhůtu nejméně jednoho měsíce, v které musí věřitel žádati o určení sporné pohledávky, a to proti všem popírajícím, kteří tvoří pak jednotnou stranu v řízení; byla-li však popřena vykonatelná pohledávka, musí v určené lhůtě odpor uplatnit ten, kdo ji popřel.

(2) Nárok na určení sporné pohledávky nebo odpor lze opřít toliko o právní důvod uvedený při zkušebním roku a nelze požadovat určení částky vyšší, než tam byla uvedena.

(3) Nebyl-li nárok na určení sporné pohledávky uplatněn v stanovené lhůtě, má se za to, že pohledávka nebyla v řízení přihlášena; byla-li zmeškána lhůta k odporu, platí pohledávka za nepopřanou. Na tyto následky třeba účastníky při stanovení lhůty upozornit.

(4) Jsou-li účastníci při zkušebním roku přítomni, není třeba rozhodnutí podle odstavce 1 zvláště vyhotovit; nejsou-li, počítá se stanovená lhůta teprve ode dne doručení písemného rozhodnutí.

§ 16.

Určení sporných nároků.

(1) Náleží-li o věci rozhodovat soudům, je k projednání nároků na určení pravosti přihlášené pohledávky a odporu výlučně příslušný soud, u něhož se vede řízení podle tohoto zákona. Jinak rozhoduje příslušný úřad (orgán). Bylo-li o sporné pohledávce již dříve zavedeno řízení, které bylo přerušeno, je pokračovat v přerušovém řízení; rozhoduje se však v něm jen o nároku na určení sporné pohledávky.

(2) O nároku na určení třídy rozhoduje vždy soud, u něhož se vede řízení, v konečném rozhodnutí.

(3) Pravomocná rozhodnutí o popřených pohledávkách jsou účinná proti navrhovateli a všem věřitelům.

§ 17.

Zjištění pohledávek.

Výsledek zkušebního roku a řízení o určení popřené nároku vyznačí soud v seznamu pohledávek.

§ 18.

Rozhodnutí.

(1) Jsou-li podle výsledku zkušebního roku všechny přihlášené pohledávky nesporné nebo uplynula-li lhůta k uplatnění popřené pohledávky nebo odporu, rozhodne soud o návrhu. Soud návrh zamítne, nejsou-li tu zákonné podmínky, aby mu bylo vyhověno. Vyhoví-li návrhu, upraví ve svém rozhodnutí, nejsou vázán obsahem návrhu, uspokojení přihlášených pohledávek a určí jejich splatnost podle těchto zásad:

1. nedotčeny zůstávají závazky, vyplývající z nároků věřitelů na vyloučení věci z podstaty předluženého majetku, pokud takovéto nároky nezanikly nepřihlášením, znárodněním nebo zestátněním;
2. nedotčeny zůstávají též závazky, vyplývající z nároků věřitelů na oddělené uspokojení z určité věci, pokud jsou kryty hodnotou této věci a pokud nezanikly nepřihlášením nebo podle § 5, odst. 2;
3. úprava uspokojení ostatních pohledávek se provede tak, aby se jejich úhrnná částka rovnala rozdílu mezi obecnou cenou všech aktiv předluženého majetku a hodnotou závazků, které zůstávají podle ustanovení č. 1 a 2 nedotčeny. Nejprve se upraví uspokojení závazků náležejících do první třídy; soud o nich rozhodne z úřední moci. Není-li tím částka rozdílu vyčerpána, upraví se uspokojení pohledávek náležejících do druhé třídy a za téže podmínky u dalších tříd. Pohledávky náležející do téže třídy mají mezi sebou stejné pořadí a, nejsou-li plně kryty, snižují se poměrně;
4. úprava uspokojení závazků náležejících do druhé až čtvrté třídy se provede podle stavu ke dni navrhovatelova vstupu do těchto závazků;
5. splatnost upravených pohledávek určí soud přihlížeje k navrhovatelovým hospodářským možnostem. Částky připadající na pohledávky sporné a podmíněné se složí v den splatnosti u soudu. Složení u soudu nemá místa, jde-li o podmínku rozvazovací a věřitel dá jistotu, kterou určí soud, pro případ, že se podmínka splní.

(2) Rozhodnutí podle odstavce 1 je exekučním titulem.

(3) Pokud přihlášené pohledávky nebudou uspokojeny úpravou podle odstavce 1, nepůsobí proti navrhovateli; úprava podle odstavce 1 působí toliko proti navrhovateli.

§ 19.

Částky uvolněné nebo nově objevené.

Uvolní-li se částky, které byly složeny u soudu, nebo objeví-li se nová aktiva, doplní soud řízení a původně vydané rozhodnutí, postupuje podle zásad stanovených v § 18, odst. 1.

§ 20.

Vliv pravomocného rozhodnutí.

Vešlo-li rozhodnutí, kterým bylo návrhu vyhověno, v moc práva, zastaví se řízení přerušená podle § 4; konkurs, v kterém nebylo zatím pokračováno podle § 5, odst. 2, se zruší, vyrovnací řízení se zastaví.

§ 21.

Všeobecná ustanovení.

(1) O úpravu uspokojení závazků a určení jejich splatnosti podle tohoto zákona, lze žádati, i když došlo k převodu navrhovatelova závazku na Fond znárodněného hospodářství podle § 3 zákona ze dne 11. března 1948, č. 51 Sb., o úpravě některých finančních poměrů národních podniků průmyslových a potravinářských; rozhodnutí je pak účinné i proti Fondu znárodněného hospodářství.

(2) Pokud tento zákon nestanoví jinak, platí pro řízení podle něho předpisy o soudním řízení nesporném.

§ 22.

Ustanovení poplatková.

O soudních poplatcích v řízení podle tohoto zákona platí přiměřeně předpisy o soudních poplatcích ve vyrovnacím řízení.

§ 23.

Účinnost a provedení.

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provede jej ministr spravedlnosti.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

Dr. Čepička v. r.